

«Ολοκληρωμένο μοντέλο Εκπαίδευσης στις ΔΑΦ – Θεωρητική Εκπαίδευση, Κλινική Πρακτική, Εποπτεία»

Σ. Παπιδάκη, Γ. Μπριντζουλάκης, Π. Χούλη, Κ. Γεωργούλη, Α. Μάσχα, Ν. Μαυροειδή

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΣΤΟΧΟΙ

Το Κέντρο Παιδιού και Εφήβου – Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία – έχει 20ετή κλινική δραστηριότητα στις Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) και στην αντίστοιχη εκπαίδευση νέων επαγγελματιών, 115 εκπαιδεύθηκαν μόνο στην τελευταία διετία.

Από το 2016 έχουμε διοργανώσει 2 φορές το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Εισαγωγή στη Θεραπεία και Αποκατάσταση των Διαταραχών Αυτιστικού Φάσματος Μέσης και Χαμηλής Λειτουργικότητας» - Εκπαίδευση μέσα από την Κλινική Πρακτική που υλοποιείται από το Κέντρο Ημέρας «Στην Αυλή του Κόσμου», σε συνεργασία με το Τμήμα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης και Εκπαίδευσης και το εξειδικευμένο Κέντρο «Ηλιανθος».

✓ Να εισαγάγει τους νέους επαγγελματίες στα κλινικά χαρακτηριστικά των ΔΑΦ και στις βασικές αρχές θεραπείας και αποκατάστασης, ώστε να αναπτύξουν οι εκπαιδευόμενοι τις βασικές επαγγελματικές δεξιότητες και συμπεριφορές που επιτρέπουν τη συμμετοχή τους σε προγράμματα θεραπείας και αποκατάστασης για άτομα με ΔΑΦ Μ&Υ λειτουργικότητας.

Το Πρόγραμμα βασίζεται στις αρχές της ενεργητικής συμμετοχής, εμπειρικής εκπαίδευσης και της εκπαίδευσης μέσω της κλινικής άσκησης των εκπαιδευόμενων οι οποίες ενισχύουν την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης ενηλίκων και παράλληλα λαμβάνονται υπόψη οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι στάσεις που καλούνται να αναπτύξουν οι εκπαιδευόμενοι κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους^{1,2,3}. Επιπλέον, προάγει τη χρήση της κλινικής εποπτείας ως εργαλείο για τη δόμηση της επαγγελματικής ταυτότητας και ανάπτυξης των επαγγελματιών ψυχικής υγείας^{4,5,6}.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στηρίζεται σε τρεις άξονες:

- ✓ Θεωρητική κατάρτιση των εκπαιδευόμενων: τριανταπέντε ώρες (35)-7 συναντήσεις, με βάση την κλινική μας εμπειρία τεκμηριωμένη από τη σύγχρονη βιβλιογραφία.
- ✓ Κλινική πρακτική: εκατόν τριάντα ώρες (130) ώρες κλινικής πρακτικής, στο Κέντρο Ημέρας «Αυλή του Κόσμου» ή στο Εξειδικευμένο Κέντρο «Ηλιανθος» του ΚΠΕ. Οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν δομημένα στην υλοποίηση και το σχεδιασμό προγραμμάτων αποκατάστασης στο πλαίσιο του καθημερινού θεραπευτικού προγράμματος, υπό την καθοδήγηση και ευθύνη των θεραπειών του Κέντρου Ημέρας ή του «Ηλιανθου».
- ✓ Ατομική εποπτεία: δώδεκα ώρες (12) ατομικής εποπτείας/ανά εκπαιδευόμενο, με σταθερό επόπτη σε όλη τη διάρκεια της εκπαίδευσης.

- Προφίλ Εκπαιδευόμενων: Το Εκπαιδευτικό απευθύνεται σε νέους επαγγελματίες ψυχικής υγείας, ειδικής αγωγής και εκπαιδευτικούς στο ξεκίνημά τους, αποφοίτους ή τελειόφοιτους επαγγελματιών ψυχικής υγείας και εκπαίδευσης που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες για τη θεραπεία και αποκατάσταση ατόμων με ΔΑΦ.
- Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση του βαθμού ικανοποίησης, της επίτευξης των εκπαιδευτικών στόχων και της συμβολής στην επαγγελματική δραστηριότητα των εκπαιδευόμενων γίνεται με τη χρήση ανώνυμου ερωτηματολογίου, συστηματικά στο τέλος της κάθε συνάντησης και συνολικά στο τέλος του εκπαιδευτικού.
- Σύντομο follow up ερωτηματολόγιο στάλθηκε στους εκπαιδευόμενους ένα χρόνο μετά το τέλος του εκπαιδευτικού για το 2015 -2016 και τρεις μήνες μετά για το 2016 -2017.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Συνολικά είκοσι (20) εκπαιδευόμενοι/-ες συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, 11 το 2015 - 2016 και 9 το 2016 - 2017.

Πίνακας 1: Προφίλ Συμμετεχόντων -Προηγούμενη εμπειρία στις ΔΑΦ, ανά έτος.

Εμπειρία Εκπαιδευόμενων στις ΔΑΦ	ΔΑΦ 2015 - 2016	ΔΑΦ 2016- 2017
ΝΑΙ	5/11 (45%)	4/9 (45%)
ΟΧΙ	6/11 (55%)	5/9 (55%)

Πίνακας 3: Τελική Αξιολόγηση-Βαθμός Ικανοποίησης, ανά έτος

ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΔΑΦ 2015 - 2016 (αριθμός απαντημένων ερωτηματολογίων)	ΔΑΦ 2016 - 2017 (αριθμός απαντημένων ερωτηματολογίων)	ΣΥΝΟΛΙΚΑ (και για τα δύο έτη)
ΠΟΛΥ	9/11 (82%)	4/7 (57%)	13/18 (72%)
ΑΡΚΕΤΑ	2/11 (18%)	3/7 (43%)	5/18 (28%)
ΛΙΓΟ	0/11 (0%)	0/7 (0%)	0/18 (0%)
ΚΑΘΟΛΟΥ	0/11 (0%)	0/7 (0%)	0/18 (0%)

Πίνακας 5: Τελική Αξιολόγηση-Συμβολή του εκπαιδευτικού προγράμματος στην επίτευξη των επαγγελματικών στόχων των εκπαιδευόμενων

Ικανοποίηση επαγγελματικών στόχων	ΔΑΦ 2015 - 2016 (απάντησαν και οι 11 συμμετέχοντες)	ΔΑΦ 2016 - 2017 (απάντησαν οι 7 σε σύνολο 9)	ΣΥΝΟΛΙΚΑ
ΠΟΛΥ	10/11 (91%)	3/7(43%)	13/18 (72,2 %)
ΑΡΚΕΤΑ	1/11 (9%)	4/7 (57%)	5/18 (27,8 %)
ΛΙΓΟ	0/11 (0%)	0/7 (0%)	0/18 (0%)
ΚΑΘΟΛΟΥ	0/11 (0%)	0/7 (0%)	0/18 (0%)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο συνδυασμός θεωρητικής κατάρτισης με πλαισιωμένη κλινική άσκηση και εποπτεία συνεπάγεται υψηλό βαθμό ικανοποίησης των νέων επαγγελματιών και αποτελεσματική κάλυψη της ανάγκης για πρακτική εφαρμογή της θεωρητικής γνώσης ενώ συμβάλλει στη βελτίωση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη για σχεδιασμό του επόμενου εκπαιδευτικού αξιοποιώντας την ενεργητική συμμετοχή των εκπαιδευόμενων. Το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα έχει ήδη σχεδιαστεί για το 2017-18 www.kpechios.gr.

Πίνακας 2: Προφίλ Εκπαιδευόμενων-Ειδικότητες, ανά έτος και συνολικά

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	ΔΑΦ 2015 - 2016	ΔΑΦ 2016 - 2017	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΑ 2 ΕΤΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΑ 2 ΕΤΗ
ΨΥΧΟΛΟΓΟΙ	3	5	8	40%
ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΙ	1	1	2	10%
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ	0	1	1	5%
ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΕΣ	2	0	2	10%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ	1	0	1	5%
ΦΟΙΤΗΤΕΣ/-ΤΡΙΕΣ	4	2	6	30%

Πίνακας 4: Τελική Αξιολόγηση- Συμβολή του εκπαιδευτικού προγράμματος στην επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων των εκπαιδευόμενων

Ικανοποίηση εκπαιδευτικών στόχων	ΔΑΦ 2015 - 2016 (αριθμός απαντημένων ερωτηματολογίων)	ΔΑΦ 2016 - 2017 (αριθμός απαντημένων ερωτηματολογίων)	ΣΥΝΟΛΙΚΑ (και για τα δύο έτη)
ΠΟΛΥ	10/11 (91%)	3/7 (43%)	13/18 (72,2%)
ΑΡΚΕΤΑ	1/11 (9%)	3/7 (43%)	4/18 (22,2%)
ΛΙΓΟ	0/11 (0%)	1/7 (14%)	1/18 (5,6%)
ΚΑΘΟΛΟΥ	0/11(0%)	0/7 (0%)	0/18 (0%)

Πίνακας 6: Follow up ερωτηματολόγιο 2015-16 & 2016 -17 Κατά πόσο συνέβαλε/βοήθησε το εκπαιδευτικό στην επαγγελματική ενασχόληση των εκπαιδευόμενων με άτομα με ΔΑΦ

Follow up - Συμβολή Εκπαιδευτικού στην επαγγελματική ενασχόληση	ΔΑΦ 2015 - 2016 (απάντησαν οι 6 στους 11)	ΔΑΦ 2016 - 2017 (απάντησαν οι 5 στους 9)	ΣΥΝΟΛΙΚΑ
ΠΟΛΥ	4/6 (66%)	0/5 (0%)	4/11 (36, 4%)
ΑΡΚΕΤΑ	1/6 (17%)	4/5 (80%)	5/11 (45, 4%)
ΛΙΓΟ	1/6(17%)	1/5 (20%)	2/11 (18, 2%)
ΚΑΘΟΛΟΥ	0/6 (0%)	0/5 (0%)	0/11 (0%)

Πίνακας 7: Follow up ερωτηματολόγιο 2015-16 & 2016-17. Κατά πόσο το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα βοήθησε στην απόκτηση εμπειρίας σε θέματα θεραπείας και αποκατάστασης ατόμων με ΔΑΦ

Follow up -συμβολή εμπειρίας σε θέματα θεραπείας και αποκατάστασης ατόμων με ΔΑΦ	ΔΑΦ 2015 - 2016 (απάντησαν οι 6 σε σύνολο 11)	ΔΑΦ 2016 -2017 (απάντησαν οι 5 σε σύνολο 9)	ΣΥΝΟΛΙΚΑ
ΠΟΛΥ	5/6 (83,3%)	3/5 (60%)	8/11 (72,8%)
ΑΡΚΕΤΑ	1/6 (16,7%)	2/5 (40%)	3/11(27,2%)
ΛΙΓΟ (0%)	0/6 (0%)	0/5 (0%)	0/11 (0%)
ΚΑΘΟΛΟΥ (0%)	0/6 (0%)	0/5 (0%)	0/11(0%)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.Κόκκος, Α., (2001) Η ενεργητική συμμετοχή των εκπαιδευόμενων στα προγράμματα της δια βίου μάθησης, Πρακτικά Θ' Διεθνούς Παιδαγωγικού Συνεδρίου: Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Δια βίου Μάθηση: Διεθνής Εμπειρία και Ελληνική Προοπτική, Βόλος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, 11-13 Νοεμβρίου 1999, Αθήνα: Ατραπός, σελ. 173 -183.
- 2.Κόκκος, Α., (2005) Η εμπειρική εκπαίδευση ενηλίκων, *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, τ.4, σελ. 4 - 13.
- 3.Τσιμπούκλή, Α., Φίλιπς, Ν., (2010) Εισαγωγικές Παρατηρήσεις, Στο Α., Κόκκος και Κ., Κουτρούμπα, (Επιστ. Επιμ.), *Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Ενηλίκων - Πρόγραμμα Εκπαίδευσης από Απόσταση Διάρκειας 100 ωρών - Εισαγωγή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων*, Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΙΔΕΚΕ), σελ. 7 -8.
- 4.Spence, S., Wilson J., Kavanagh, D., Strong J., & Worall, L., (2001) Clinical Supervision in Four Mental Health Professions: A Review of the Evidence. *Behaviour Change*, 18 (3), 135 -155. doi:10.1375/bench.18.3.135.
- 5.The British Association of Social Workers, (2011), The Policy, Ethics and Human Rights Committee Ανακτήθηκε από: http://cdn.basw.co.uk/upload/basw_73346-6.pdf
- 6.The British Psychological Society (2009) Code of Ethics and Conduct: Guidance Published by the Ethics Committee of the British Psychological Society. Ανακτήθηκε από: <https://beta.bps.org.uk/sites/beta.bps.org.uk/files/Policy%20-%20Files/Code%20of%20Ethics.pdf>